

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea
Programului național de mobilitate electrică 2030

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de mobilitate electrică 2030 a fost elaborat de către Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului național de mobilitate electrică 2030 este elaborat în temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și al Regulamentului cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020.

Elaborarea Programului este prevăzută expres în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025, acțiunea nr. 29, prevăzută în Capitolul 14 „Politica de transport”, Cluster 4 „Agenda verde și conectivitate sustenabilă”.

Totodată, Programul derivă din Strategia de mobilitate 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2024 – documentul strategic sectorial de bază (strategie-umbrelă) pentru dezvoltarea sistemului de transport – prin operaționalizarea direcției prioritare 1.5 privind dezvoltarea și implementarea omologării de tip a vehiculelor și promovarea vehiculelor rutiere curate și eficiente energetic.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Sectorul transporturilor din Republica Moldova se află într-o etapă incipientă de tranziție către forme de mobilitate cu emisii reduse. Piața auto este dominată de vehicule second-hand cu motoare cu ardere internă, iar peste 98% din cererea de energie pentru transportul rutier este acoperită prin combustibili fosili (benzină și motorină), integral importați. Această structură amplifică vulnerabilitatea energetică a țării și presiunea asupra mediului, în special în zonele urbane.

La nivel global, mobilitatea electrică se dezvoltă accelerat – în anul 2024 vânzările mondiale de automobile electrice au depășit 17 milioane de unități (peste 20% din automobilele noi) – însă în Republica Moldova adoptarea rămâne redusă, fiind condiționată de nivelul veniturilor, accesul la finanțare și, îndeosebi, de o infrastructură publică de încărcare aflată într-o etapă de dezvoltare insuficientă și neuniformă, concentrată preponderent în municipiul Chișinău.

Consumul de energie electrică determinat de vehiculele electrice este prognozat să crească semnificativ, de la circa 4,3 GWh în anul 2025 la 77,8 GWh în anul 2030, ceea ce impune planificarea coordonată a dezvoltării infrastructurii de încărcare împreună cu capacitățile rețelelor electrice de distribuție.

Din perspectiva cadrului normativ, deficiențele principale constau în absența unui document de politici publice dedicat mobilității electrice, în insuficiența reglementărilor privind instalarea, autorizarea, operarea, tariful și interoperabilitatea infrastructurii de încărcare, precum și în lipsa unui sistem național de evidență și monitorizare a punctelor publice de încărcare. Aceste lacune impun o intervenție coordonată a statului, într-un cadru strategic unitar.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Scopul elaborării Programului național de mobilitate electrică 2030 este instituirea cadrului de politici publice necesar dezvoltării mobilității electrice în Republica Moldova, prin promovarea utilizării vehiculelor cu emisii reduse, dezvoltarea unei infrastructuri de încărcare moderne și interoperabile și consolidarea cadrului instituțional și normativ aferent domeniului.

Programul stabilește trei obiective generale, fundamentate pe analiza situației și corelate cu documentele naționale de planificare strategică:

- **Obiectivul general 1:** dezvoltarea infrastructurii publice de încărcare și consolidarea cadrului național de reglementare, evidență și monitorizare a mobilității electrice;
- **Obiectivul general 2:** accelerarea decarbonizării transportului rutier și creșterea eficienței energetice prin promovarea vehiculelor electrice, electrificarea flotelor și integrarea mobilității electrice în sistemul energetic național;
- **Obiectivul general 3:** asigurarea unei tranziții echitabile, incluzive și sigure către mobilitatea electrică, prin extinderea accesului teritorial, informarea publicului și dezvoltarea competențelor profesionale.

Obiectivele generale sunt operaționalizate prin obiective specifice cu ținte cuantificabile pentru anul 2030, între care extinderea rețelei publice la cel puțin 500 de puncte de încărcare funcționale, majorarea ponderii vehiculelor electrice și hibride plug-in la cel puțin 25% din parcul auto național și reducerea cu cel puțin 15% a emisiilor de CO₂ generate de transportul rutier față de nivelul anului 2025.

Printre elementele noi introduse de Program se evidențiază: instituirea primului cadru de politici publice ce vizează exclusiv mobilității electrice; introducerea unui sistem național de evidență, monitorizare și informare privind infrastructura de încărcare; integrarea infrastructurii pentru combustibili alternativi pe coridoarele TEN-T; precum și o arhitectură

de indicatori de impact și de rezultat, cu ținte intermediare, care asigură trasabilitatea față de documentele de politici publice cu care Programul este corelat, în special Strategia de mobilitate 2030.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea menținerii situației actuale, fără elaborarea unui document de politici publice dedicat mobilității electrice, a fost considerată neviabilă, întrucât ar perpetua fragmentarea intervențiilor, lipsa unui cadru de reglementare și de monitorizare a infrastructurii de încărcare și dezvoltarea neuniformă a mobilității electrice, cu menținerea dependenței de combustibili fosili.

De asemenea, în contextul obligațiilor asumate de Republica Moldova în calitate de stat-candidat la aderarea la Uniunea Europeană, elaborarea Programului constituie o cerință expresă a Programului național de aderare pentru anii 2025–2029, astfel încât neintervenția ar conduce la neîndeplinirea angajamentelor asumate.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Programul generează un impact pozitiv asupra sectorului public, prin consolidarea capacității de planificare și coordonare interinstituțională în domeniul mobilității electrice, prin crearea cadrului normativ pentru instalarea, operarea și interoperabilitatea infrastructurii de încărcare și prin operaționalizarea unui sistem național de evidență și monitorizare.

Implementarea Programului va contribui la o mai bună priorizare a investițiilor publice, la electrificarea progresivă a flotelor publice și la consolidarea mecanismelor de monitorizare a rezultatelor, cu efecte favorabile asupra calității procesului decizional și a capacității administrative de gestionare a intervențiilor în domeniu.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Costul estimativ total pentru implementarea Programului constituie 1 191 123,6 mii lei. Din această sumă, 3 241,63 mii lei reprezintă costuri prevăzute în bugetul de stat și reflectate în Cadrul bugetar pe termen mediu pentru anii 2026–2028, 40 802,0 mii lei reprezintă costuri acoperite din asistență externă, iar circa 1 147 080,0 mii lei constituie costuri neacoperite la etapa elaborării proiectului. Resursele financiare confirmate la această etapă sunt atribuite subprogramelor bugetare 3501, 3502, 5801, 5803, 6101, 6402 și 6404, iar acțiunile Programului corespund mai multor subprograme bugetare, în funcție de domeniul de intervenție (transporturi, energie, mediu, educație și dezvoltare economică) și de instituțiile responsabile de implementare.

Totalizarea costurilor pe obiective generale și pe categorii de acoperire se prezintă astfel:

Componentă / obiectiv	Cost total	Buget de stat/CBTM	Asistență externă	Neacoperit
Obiectivul general 1	522 422,2	1 700,2	802,0	519 920,0
Obiectivul general 2	434 054,23	1 224,23	0,0	432 830,0
Obiectivul general 3	234 647,2	317,2	40 000,0	194 330,0
TOTAL PROGRAM (mii lei)	1 191 123,63	3 241,63	40 802,0	1 147 080,0

Necesarul financiar neacoperit se concentrează la nivelul obiectivelor generale 1 (extinderea rețelei de încărcare) și 2 (majorarea ponderii vehiculelor electrice). În consecință, implementarea acțiunilor se va realiza etapizat și prioritarizat, în funcție de disponibilitatea resurselor financiare și de impactul asupra atingerii obiectivelor, cu reflectarea graduală a cheltuielilor eligibile în Cadrul bugetar pe termen mediu și în bugetele anuale.

Costurile aferente bugetului de stat sunt prezentate distinct de cele aferente bugetelor autorităților administrației publice locale. Delimitarea integrală pe niveluri bugetare a sumei neacoperite urmează a fi realizată pe măsura identificării proiectelor concrete, a surselor de finanțare și a mecanismelor de cofinanțare, inclusiv prin contribuțiile partenerilor de dezvoltare, ale instituțiilor financiare internaționale, ale sectorului privat și prin parteneriate public-private. Susținerea achiziției vehiculelor electrice se va realiza prin mecanisme de sprijin financiar (subvenții) ținute, bazate pe criterii obiective de eligibilitate și acordate în limita resurselor bugetare disponibile, iar nu prin stimulente fiscale.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Proiectul are un impact pozitiv asupra sectorului privat, în special asupra operatorilor infrastructurii de încărcare, importatorilor și distribuitorilor de vehicule electrice, furnizorilor de energie și servicii digitale, precum și asupra întreprinderilor mici și mijlocii implicate în instalarea și mentenanța echipamentelor. Programul creează condiții mai previzibile pentru investiții, stimulează dezvoltarea de servicii noi și susține atragerea de investiții private și parteneriate public-private în infrastructura pentru combustibili alternativi.

4.4. Impactul social

Proiectul are un impact social pozitiv, contribuind la reducerea disparităților teritoriale și sociale în accesul la serviciile de mobilitate electrică, la îmbunătățirea calității aerului în localitățile urbane și la dezvoltarea competențelor profesionale în domeniu.

Grupurile care beneficiază în mod direct includ populația din mediul rural, persoanele cu venituri reduse, persoanele cu mobilitate redusă, autoritățile publice locale și întreprinderile

mici și mijlocii, pentru care accesul la o infrastructură de încărcare accesibilă și echilibrat distribuită are o importanță majoră.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul are caracter de document de politici publice și nu stabilește, prin sine, operațiuni concrete de prelucrare a datelor cu caracter personal. Operaționalizarea ulterioară a sistemului național de evidență și informare privind infrastructura de încărcare poate presupune prelucrarea unor date, care se va realiza în conformitate cu cerințele cadrului normativ privind protecția datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu conține prevederi care să genereze tratament diferențiat sau discriminatoriu pe criterii de gen. Prin obiectivele și măsurile propuse, Programul contribuie la o tranziție echitabilă și incluzivă, urmărind principiul „a nu lăsa pe nimeni în urmă”.

Se constată existența unor diferențe în tiparele de mobilitate și în accesul la resurse între femei și bărbați, care pot influența adoptarea vehiculelor electrice și utilizarea infrastructurii de încărcare. Reflectarea acestor aspecte, prin date dezagregate pe criteriul de gen, va fi asigurată în procesul de implementare și monitorizare, inclusiv prin dezvoltarea competențelor profesionale accesibile în mod egal femeilor și bărbaților.

4.5. Impactul asupra mediului

Documentul are un impact pozitiv asupra mediului, în special pe termen mediu și lung. Prin promovarea vehiculelor electrice, extinderea infrastructurii de încărcare, electrificarea progresivă a flotelor și integrarea energiei din surse regenerabile, Programul contribuie la reducerea consumului de combustibili fosili, a emisiilor de gaze cu efect de seră și a poluanților atmosferici generați de transportul rutier.

Programul poziționează mobilitatea electrică drept un instrument-cheie pentru tranziția către un sistem de transport mai curat, mai eficient energetic și mai rezilient, aliniat Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD 7, 9, 11 și 13) și direcțiilor europene privind mobilitatea sustenabilă, cu efecte favorabile asupra calității aerului în zonele urbane și asupra angajamentelor climatice ale Republicii Moldova.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Alte impacturi nu au fost identificate.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația Uniunii Europene

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Prezentul proiect de hotărâre a Guvernului nu conține norme de transpunere a actelor juridice ale Uniunii Europene. Acesta are caracter de document de politici publice și creează premisele instituționale, operaționale și de planificare necesare pentru alinierea progresivă a Republicii Moldova la acquis-ul UE în domeniul infrastructurii pentru combustibili alternativi, al interoperabilității și al digitalizării serviciilor de mobilitate, inclusiv în perspectiva cerințelor Regulamentului (UE) 2023/1804 privind instalarea infrastructurii pentru combustibili alternativi.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Programul stabilește direcțiile de acțiune necesare pentru dezvoltarea și consolidarea ulterioară a cadrului juridic național în domeniul mobilității electrice, inclusiv prin aprobarea pachetului normativ privind instalarea, autorizarea, operarea, tarifarea și interoperabilitatea infrastructurii de încărcare și prin integrarea acestuia pe coridoarele TEN-T, în concordanță cu standardele și cerințele Uniunii Europene aplicabile.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În vederea respectării prevederilor art. 8 și 9 din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, precum și a Regulamentului cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, anunțul de inițiere a elaborării proiectului a fost publicat pe platforma particip.gov.md, disponibil la adresa: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/16411. Totodată, proiectul Programului urmează să fie supus consultărilor publice, prin publicarea acestuia pe aceeași platformă.

Adițional, proiectul a fost supus evaluării calității și conformității de către Cancelaria de Stat (scrisoarea nr. 21/1-78-8375 din 20 iulie 2026) și avizării de către Ministerul Finanțelor (scrisoarea nr. 05-17/124/1137 din 14 iulie 2026), fiind definitivat în baza obiecțiilor și recomandărilor formulate. Rezultatele avizării și modul de acceptare a propunerilor sunt reflectate în Sinteza obiecțiilor și propunerilor/recomandărilor, anexată proiectului. În conformitate cu pct. 63.15 din Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, proiectul urmează a fi examinat pe platforma Consiliului pentru coordonarea dezvoltării durabile.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul urmează a fi supus expertizei juridice și expertizei anticorupție. Prezenta secțiune va fi completată după finalizarea acestor proceduri.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Proiectul se încadrează în cadrul normativ existent și este corelat cu actele normative și documentele de politici relevante în vigoare. La etapa actuală, aprobarea acestuia nu implică

modificarea sau abrogarea altor acte normative. Programul se integrează coerent în sistemul național de planificare strategică, completând și consolidând cadrul de politici publice, inclusiv în raport cu:

- Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, aprobată prin Legea nr. 315/2022;
- Strategia de mobilitate 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 589/2024;
- Strategia națională de dezvoltare economică 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 393/2024;
- Programul de dezvoltare cu emisii reduse al Republicii Moldova până în anul 2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 659/2023;
- Planul Național Integrat privind Energia și Clima pentru anii 2025–2030, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 86/2025;
- Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025;
- Obiectivele de Dezvoltare Durabilă ale Agendei ONU 2030, în special ODD 7, ODD 9, ODD 11 și ODD 13.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Implementarea Programului se va realiza etapizat, prin Planul de acțiuni pentru perioada 2026–2030, care detaliază măsurile prioritare, termenele de realizare, instituțiile responsabile, resursele necesare, indicatorii de monitorizare și țintele intermediare anuale pentru acțiunile multianuale.

Coordonarea generală a procesului de implementare, monitorizare și raportare va fi asigurată de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, în calitate de autoritate coordonatoare, cu participarea autorităților și instituțiilor responsabile potrivit domeniilor lor de competență. Raportul anual de progres se prezintă până la data de 31 martie a anului următor celui de raportare.

Viceprim – ministru, ministru

Vladimir BOLEA